

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzör hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Az oláh és szász nemzetiségek gazsága.

Debreczen, szept. 22.

Az a nemzetiségi botrány, a mit az oláh-szász nemzetiség lelketlen korifeussai, a napokban Brassóban előidéztek, a leg-higadtabb gondolkozásu embernek is arczába kergetik a vért. A magyar kormány türelme, mely ily a szemtelenségig menő és a magyar nemzetet, mint államot sértő henczegéseket megtorlatlan képes elnézni, a semmittevés netovábbja.

Megsérteni azt az államot, melynek keblén a szabadság, testvériség- és egyenlőség magyar vérrrel szentelt jelszavai alatt békés egyetértésben élhetnének a különböző nemzetiségek, — gunytárgyává tenni és meggyalázni a magyar nemzet millenniumi ünnepét, annak a nemzetnek öröm-ünnepét, mely ezer éven át testével és vérével védte — tartotta meg a földet önzetlen közösségben a maga és vele együtt élő nemzetiségek javára, csak oly jellemű és gondolkozásu nemzetiségek képesek, mint az oláh és szász.

A gyalázatos botrány a következő:

Brassó sz. kir. város e hó 16-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek első tárgya a f. évi okt. hó 18-án leleplezendő honfoglalási emlék 2000 frt tulkiadási költségének megszavazása képezte.

E tárgyat a közgyűlés elé H i n t z felvív szász tanácsos azzal a megokolással terjesztette be, hogy »A képviselő testület hozzájárul a javaslatához a kormánynak a városhoz intézett felszóllítása következtében.«

E szüksézü és a szászok érzelmét — gondolkozását hiven visszatükröző előterjesztés idezte elő a sértő botrányt.

Az előterjesztéshez első helyen. P u s c a r i u oláh ügyvéd szólott hozzá. Ez a minden emberi érzést megtagadó fenevad oláh agiátor tiltakozott az ellen, hogy a millenniumi emléket Brassó város polgármestere vegye át. Majd L u r t z Károly szintén szász agitátor lugeri szemtelenkedéssel gunyolta ki magát az emléket, miről azt mondja: »egy rongyot küldötttek ide, melyen olyan alak van (Árpád), melyről nem tudni, emberhez vagy állathoz hasonlító-e inkább?«

Beszédje további folyamán azt mondja: »Az Árpád szobor ellen különben nem volna kifogásom, ha nehány melékalak azt a kulturmün-

kát is jelképezné a mit szászok végeztek. Egész gunynyal jegyzi meg: »de hát ide csak az első királynak Árpádnak a szobra jön.«

»Ez — ugymond — egy pofon a szászoknak.« Mint szász folytatja tovább — méltóságán alólinak tartja az emlék átvételét, mert ez nemzete (?) elárulásának tartja.

Majd B l a i c u oláh tanár szállal fel és a javaslat elfogadásában a nemzetiségeknek az ünnepélyre leendő egyszerű oda hurczolását látja s figyelmezteti, hogy ezen erőszak által az emlék átvételéért nagy felelősséget és gondot vesz magára a hatóság.

Azzal a szemtelen és gyalázatos megtámadásokkal szemben győzött a közgyűlés józan gondolkozásu többsége.

De a győzelem nem elégtétel. Nem, mert a fékevesztett düh szülte felszóllások az államot magát sértik mélyen és meggyalázták a magyar nemzet millenniumi ünnepét, mely példás elégtételt követel.

A lelketlen oláh és szász agitátorok henczegése épen azon a helyen mely főfészüküket képezi, korlátok közé vonandó, mert előbb-utóbb nagyobb — komolyabb alakot ölhet a nemzetiségi áldástalan hecczelődés.

Szigoru vizsgálatot és az eredményhez mértén szigoru büntetést kérünk a kormánnytól melynek tekintélyén is csorbát ejtett a brassai eset.

Felre kell már egyszer tenni a tulajdonságig menő loyaltást, s vaskezekkel kell elörölni az ily szemtelen henczegéseket. Különösen felhívjuk a közoktatási kormány figyelmét B l a i c u oláh tanár viselkedésére, a ki oly főiskolánál szolgál, mely tetemes államsegély mellett tartja fenn magát. Vizsgálatot kérünk e tanár ellen, a ki a magyar állam kenyereit eszi s még is eléggé vakmerő annak a nemzetnek ezer éves kegyelete emléket fenyegetni.

A magyar kormány többi közegeitől is elvárjuk, mert az állam méltóságán ejtett csorba kiköszörülésre vár, hogy Brassó város közgyűlésén történtekért frappáns elégtételt fog szerezni.

Az elhallgatás csak a tüzet szítja, erélyes föllépetést kér es vár a nemzet az érdekeit képviselő és védő kormánytól.

Virgula.

A képviselőház mai ülésén első sorban P u l s z k y Ágost indikolta indítványát, a melyet a gyorsírók számára szükségelt 500

forint tárgyában nyújtott be a képviselőházhoz. Ezután a közlekedési bizottság által már elfogadott vasuti törvényjavaslatokat tárgyalta s a mai ülés ele került az interparlamentáris konferencia költségeinek fedezésére szükségelt 24000 frnyi összeg kiutalványozása tárgyában tett előterjesztés.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma d. u. órákor tartott ülésében hitelesítette az előadói jelentést, melyet H e g e d ü s Sándor terjesztett elő. A jelentés kiemeli a költségvetés reális voltát, de rámutat egyúttal a kiadások emelkedésére is, melyet az állam tevékenységi körének mind szélesebb körre kiterjedése szükségszerűen magával hoz. A bizottsági tárgyalás rendén különben a költségvetés mérlege annyiban változott, hogy a 87.635 frttal előirányzott főlöszleg 52.635 frttal szállott alá. A vikzinális vasutak támogatására előirányzott 500.000 frtot ugyanis a bizottság 550.000 frtra emelte föl, viszont az állami vasutak kiadási előirányzatából 25.000 frt örölt.

A tiszántúli ev. ref. főgondnoki választásra megkezdődött a szavazatok beadása és még két vasárnap fognak tartani. A felső vármegyék mint: Bereg, Marmaros, Ugocsa, Szatmár, Szabolcs és Hajdu mind U r a y Imrere szavazott, a déli vármegyék szavazatai azonban megoszlanak Uray és Dégenfeld között, míg sok egyház Tisza Kálmánra szavaz. Sok kilátás van arra, hogy a választásból Uray kerül elő győztesen; a bizalom feléje fordul és méltan. A kabai ev. reform. népes egyház — mint tudósítónk írja — (6000 lélek) mind három szavazatát szótöbbséggel — az egyházkerületi főgondnoki állásra — Uray Imrere adta.

A kvóta-bizottság és a függetlenségi párt. A magyar kvóta-bizottság szombaton hitelesített választóüznetében — mint értesülünk — érdekes hivatkozás történik a függetlenségi pártira. Az osztrák renunczium ugyanis alluziókat tett arra, hogy a 67-iki kiegyezés, amelyre a magyar bizottság a maga álláspontját támasztotta, meg is változtatható. Erre a magyar bizottság válasza az, hogy a jelenlegi parlamenti többség, igenis, változtatlanul fenn kívánja tartani a 67-iki rendezkedést, nem szabad azonban feledni, hogy van egy igen tekintélyes kisebbség, mely közjogi reformot (igazabbat, restaurációt) kíván. E párt választó közönségét az ország legvagyonosabb legmagyarabb vidékei szolgáltatják — parlamenti képviselői közé számos politikai kiünőség és általános tisztelt hazafi tartozik. Ezt a passzusát a választóüznetnek a bizottságban egyhang. ulag helyeselték, Bánffy se szólt ellene. Hogy azonban meddig tart ez a kormánypárti előzékenység a függetlenségi párt irányában, majd meg mutatják a választások.

Képviselői beszámolás és jelölés Kabán. A nádudvari-választókerület függetlenség képviselője P a p p Elek — mint tudósítónk írja — folyó hó 20-án tartotta Kabán nagy-

számu választó polgár előtt beszámoló beszédét, melynek végével az 540 függetlenségi választóval bíró község ismét eddigi szeretett képviselőjének, — ki immár 13 éve képviseli a kerületet — ajánlotta fel a jövő választásra a képviselőiséget, mit az köszönettel ismét elfogadott. Délután pedig nagyszámu küldöttség jött érte Kabara Nádudvarról, hogy ott szinte megtartsa beszámoló beszédét. E kerület függetlenségi érzelmű választói azt hiszik, hogy szeretett képviselőnk megválasztása min' 1892-ben, ugy most is egyhangu lesz

Millenniumi képek.

Írta: **Gondy Károly.**

I. Bevezetés.

Mi minden nem történt egy hét alatt, míg oda jártam a kiállításon!

Fehérvary újra visszahelyezte Kassicsot régi hivatalába, hogy annál jobban kilökhesse onnan. Hát fortélyosak a nagy urak, csak az asszonyokkal ők sem bírnak.

A városház építkezése végleg dugába dőlt. A miniszter nem akar már tudni Jónáról, sem Márkról, az izgága többség azért fizet kárterítést Blaunak majd a télen — ha fagy. A tanács hirtelenkedéseért fizeti a Hungaria angáriát és visszaküldi Blaunak a jeggyűrűt, mert a még csak ötven éves városháza partában akar maradni míg 230.000 frtos hozománya felszaporodik. Mi az a pár forint? . . . kelengyére is kevés!

A körültekintő miniszter egyttal meg hagyta Szabó főszámvevőnek, hogy a készletben tartott 230.000 frt tőkéhez még annyit kuporgasson, tehát dupla vagy semmi!

De hogy is lehet 230.000 frtot lefoglalni, midőn a városi költségvetésben 130.000 frt deficit mutatkozik? Csak mutatkozik? Majd segít ezen a 16 százalék adópótlék, melyet a toszamvevő oly vigan surget mikor még t ö b b l e t is mutatkozott a budgetben. Szerencse hogy a vasúti üzletvezető-ég oly gavallér testület és nem követel a tanácstól a hurczolkodásért is némi kárterítést.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Ö méltósága a ravatalon.

— A „Debrecezen” tárczája. —

Írta: **Vértessy Arnold.**

Az Andrassy-ut egyik palotájának egész kapualját bevonták fekete posztóval. A kapuban roppant nagy ezüstgombos bottal, rengeteg nagy szürke szakállal, ezüst paszományos fekete atillában egy óriás áll.

Olyan ez a szálas férfi ott, mint a cizmer, mint a kirakat a boltoknál, mely becsalogatja a járókelőket. Ide, ide emberek, itt a látni való, itt fekszik kiterítve Tatay Ödön atlantitkár ur ö méltósága. Tessék, tessék, szabad a bemenet.

Mindenkinek szabad, nem kell bejelenteni senkit. Nem kell várakozni senkinek, míg a hatalmas férfihoz bejuthat. Ismerős, ismeretlen, mindenki jöhet, lezengő utcza népség, hordárok, cselédek, faczér mesterlegények. Báméskodnak, nevetgélnek, lökdösik egymás, és sáros csizmaikkal rataposnak az ezüstrojtot fekete bársony takaróra, mely a ravatalról hosszan lenyulik a földre.

Kiváncsi vén asszonyok, suhanczok, szolgálók egészen közel tolakodnak, hogy jól láthassák a halott arcát s bírálják. Nem szép halott, olyan puffadt, szederjes, olomszinű. Már szaga is van. A szomszédságban lakó doktorék szobaleánya befozja az orrát.

Egy öreg szurtos szegény ember nagy lelki gyönyörűséggel jegyzi meg: — No lám, a nagy uraknak is meg kell halni.

Meg bizony, meg kell halni és itt feküdni mozdulatlan mialatt gyülelévész néző sereg bá-

A városi tanács elűyedt! — Szerencsére csak a sikamlós szinpadon primadonna nélkül és nem az új városház parkettjén, kár ott járni, mikor még nem az örvényes uton vezetnek örangyalok. Gyönyörű szép szökével jöttem egy cupéban Budapestről, most légelőszőr mint szerződött, tag a lámpák elé. Kedves jelen-ég igazán; már ott szerettem volna sugója lenni.

M. Pócson és K. Bagoson nagy dolgok történtek, de még Szoboszló is jól halad, nem hiába „ló” van a végén. Azt tudtuk, hogy már eddig 27 ártézi kulja van, de hogy kerek 19 ezer lakosa volna, az szörnyen meglepett. Hát Debreczenben hányan leszünk?!

A Vaskaput, melynek pompás rajzait és munkálatai részleteit ott bámultam a kiállításon, megnyitják. Ennek főképe a németek örülnek, hogy a magyarban oly jó bolondra akadtak és most már nevelik nagylelkűségét. En is örömben megaranyoztattam a vaskapumot. Arany szarv, arany csillagok ragyogjatok!

A főreáliskola főgimnáziummá átalakításáért folyamodtak a szorongatott szülék. Hm! talán nincsen igazságok azt kérelmezni, midőn az ev. ref főgimnázium már félig egyetemes alapra lépett; kath. főgimnázium éppen nincsen. Majd segít a bajon Schlauch! Schlauch voller Güte!

De tudják-e a jó szülék, hogy a reáliskola az élet iskolája?

Megfigyelték-e Pesten, hogy minden kapun van orvos- vagy ügyvéd czimtabla? Nem tünt-e fel, hogy a fővárost csupa idegen nevű és származásu, reáliskolákat, majd műegyetemet végzett ipar üzök uralkadják? Nem bántotta-e fülüket hogy a Feszty körkép megtekintésénél németül foly a társalgás? . . .

Ott a hiba, hogy nem a reál tudományokra fogjuk ifjainkat!

Mi tette Németországot oly nagygyá? Bizonyosan a reál tudományok terjesztése, — mert bizony a görög és semita nyelven még Simli Mariska sem hódít.

Bizony Budapest csak az ipar idegen vándor madarainak gyűlhelye; ha megtollasodnak, azt hiszem tova repülnek, itt hagyják

mészködik reá, hidegen, közönyösen s vajmi kevés tisztelettel,

Egyik-másik csoportban titkolózva suttognak;

— Igaz, hogy nem történt volna természetes módon?

— Nem tudható.

— De ilyen hirtelen.

— Az ám. Meg tegnap kint kocsikázott.

— Igazán különös.

— Pszt.

A suttogás elhallgat, de más helyen újra kezdődik. És így terjed az egész nagy városban, mindenütt, a hol egy pár ember összejön irócskában, kávéházakban.

— Tetszett már hallani, hogy Tatay Ödön . . . ?

Persze, hogy hallották. Minden ember megkapta már a reggeli kávéjához a friss hírt az ujságokban, hogy milyen suiyo csapás érte közéletünket Tatay Ödön államtitkár váratlan halálával.

— No ez sem dölyfösködik itt tovább, — mormognak a miniszteriumban az öreg hivatalnokok.

Nem kizozhat többé senkit, nem faggathat a keresztkérdéseivel, mint valami vizsgálóbíró, nem hajthatja az embereket, mint az igazsághoz, hogy nem elég, még sem elég. Ö méltóságának soha sem volt elég, a mit dolgoztak.

Bezzeg most hallgat, mert a halál befogja a száját a leghatalmasabb embernek is.

Délután, mikor kiürülnek a miniszterium hivatalszobái, alsóbb és felsőbb rendű tisztviselők egész raja sereglik össze a halottas szobában, hol mindnyájukat meghatja a temetkezési intézet gyászpompája, az ezüstrojtos fekete posztóval bevont falak. magas ezüst-

faképnél kivált ha borunk, buzánk, disznók és pénzünk nem lesz. Az a sok név-magyarosítás is az üzlet előnyeire történik, mert hát „Flegel” (pimasz) „Földényi”-nek magyarosítva igen finomul hangzik . . .

Aha! most veszem észre, megint a régi kerékvágásba estem; otthonosan érzem magam tollam társaságában . . . pedig a kiállítástól akarok referálni.

*

Az 1896-iki szökő évben mi mindnyájan egy évvel legalább is szökünk visszafelé, a mennyiben pénzünket a fővárosi piacra czipeltük, itthon feledve és nagy pangásnak atengedve a felszaporodott ipar és kereskedelmi osztályait. A mi városi hivatalnokaink ellenben két évet szöktek el ő r e a nyugdíj alapba, míg másutt már öt évet szöknének a nyugalomba, ha azt a miniszter oly nyugodtan nézné.

Hát az itthon rekedt szegény iparos és gazdálkodó hová szökjék a nagy adó elő s ha nem Amerikába? . . .

Igen ám, csak hogy a sorompónál elébe áll a kormány rendelete és a nemzet géniusza harsogja szózatát: „Ne menj! . . . itt éljed és halnod kell!” — Hát ki is tartaná a minisztereket, ki fizetne adót, ha mi ugy sereggestől átsapunk az operencián tu!?

E nevezetes évben naponta átlag 25.000-re tehetjük az idegenek (?) forgalmát. Ezek között a külföldi idegenek egyetemben a 400 belöldi rendezővel 10—12 frtos toriték mellett restauráltak fáradt testüket és felcsigázott elméjüket, míg ellenben a felhajcsárolt magyar idegenek fél virslivel beérhettek. Ugyan hová vezet e speczialis vendégszeretetünk? . . .

A kiállítás a sok exposé-k után rossz kilátást nyujtanak a jövőben; csak a vasúti részvényesek lesznek a megélhetés balesetei ellen biztosítva

A kiállítás után lesz a nagy beállítás, mely nagy zavart okoz majd mindenfelé.

Sokat lehetne e témák felett czikkezni-czakkozni, de ezekre lesz még bő alkalmunk; hiszen hol fizetni vagy választani kell, ott még

zött gyergyatartókban égő vastag vioszgyertyák a sok pompás koszoru hosszú fölírások szalagokkal, az arany czifrázatokkal ékes nagy bronzkoporsó s maga a titkár ur, aki tiszteletet követelő szigorn arczczal ott fekszik.

Az alsóbbrendű tisztviselők mukkanni sem mernek, csak mikor már kiérnek az utczára, ahol elkeseredetten panaszkodnak. Milyen fény milyen pazarlás! Pedig hát . . . No de ne szólj szájam, nem faj fejem.

Egyik sarokban egy pár méltóságos ur savenyu ábrázattal beszélget egymás közt. Nem hiszik, hogy valamije maradt volna az állam titkár urnak. Az már igaz, hogy ez a Tatay csunyaúl berántotta a barátait. Fizethetnek érte.

Ez nem becsület, — jegyzi meg az egyik méltóságos ur bosszusan — aláírati a váltót s aztán itt hagyni a jó barátok nyakán.

Azok a váltók, azok nem piheenek, azoknak a hire beszárnyalja az egész nagy várost Minden kávéház tele van vele. Jól esik ha fekete kávé mellett valami szenzációs dolgot tárgyalhatni. Azt rebesgetik, hogy azoknak a váltóknak némely része talán nincs is egészen rendben.

A hollók, a keselyűk, a kik megérezte a dög szagát lecsapnak a levegőből s marczangolják a holttestet. Már a hamis váltókról beszélnek mindenfelé.

Egyszerre világos less mindenki előtt a dolog. Hát miért halt volna meg oly hirtelen Tatay Ödön, ha az a váltóhístoría nem volna igaz? Most már meg van mngyarázva minden.

Persze hogy az orvosok agyszékhűdést konstátáltak de ki adna arra valamit El akarják simítani a dolgot. A család iránti tekintet, a halottnak magas állása . . . De hiába minden rejtegetés, a szenzációra éhes közönség kikaparja:

sokszor eljár a szájunk, de még többet a tollunk, azért hogy jó magyarok vagyunk.

Kállitási körmenetemet avval kezdtem, hogy elmentem az Országházba hálámát kifejezni azon sok jókért a sok jó uraknak, kik oly atyailag gondoskodnak rólunk, hogy a Hazát, azt a jó mamát tul becülik és oly kiapadhatlan kincsnek tartják anyaföldünket.

Nagy nehezen bocsátottak be a nemzet templomába, pedig a nezőtér oly üres volt, vagy száz nő és hat férfi volt a zártzésekben.

És mit kit láttam? Éppen 7. mondó hét képviselő volt jelen; kik nem a hét gonoszra de a hét vezérre emlékeztettek Midón Viontai Soma a 141 §-nál indítványával megbukott az is összeszedte paksamétáját, nem nézhetette tovább, hogy oly páratlan legyen a magyar parlament.

Visontai azonban felsült mert nyomban jött helyébe Hermann Ottó, ki bizonyosan felér hétel.

Ily lanyha politikai üzem mellett én sem állttam ki a dicsőséget . . . szinte elkoródtam.

(Folyt köv)

Fából — vaskarika.

— A költségvetés tárgyalása. —

Debreczen, szept. 22.

(k.) A közmondásbeli híres fából való vaskarikának, valamint a sajó-ecseghi fából való vashidnak párja akadt tegnap Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottságának ülésében.

Az történt ugyanis, hogy elővették a deficit-s költségvetést, amely a nem létező új szervezet alapján van összeállítva, tehát törvénytelen alapon s Bakonyi Samu dr. mégis maga maradt azzal az egyedül helyes indítványával, hogy a bizottság a költségvetés tárgyalását az új szervezet sorsának eldőltségéig függessze fel.

Belefogtak tehát a jog- és pénzügyi bi-

zottság urai a tárgyalásba, el is fogadták azt általánosságban, pedig kollegáiknak, a gazdasági bizottság tagjainak határozata előttük lehetett, amely kimondta, hogy a még nem törvényes fizetésemelések tárgyalásába nem bocsátkozik, hanem a költségvetést régi alapon tárgyalja.

Igaz, hogy erről a tegnapi gyűlés tagjai hivatalosan nem tudtak semmit, mindössze Koszorus Lajos emlegetett valami ilyenfélét, aki mindkét bizottságnak tagja (és mégis Bakonyi dr. ellen szavazott!) De hát ez is Debreczen közigazgatási rendszeréhez tartozik. Két bizottság tárgyal ugyanazon dolgot, mindkettő száz meg száz változtatást tehet rajta s egyik a másik határozatairól nincsen értesülve. Vajjon segít-e ezen az a híres új szervezet? Mi nem emlékezünk, hogy arra nézve intézkedés volna benne.

Elég az hozzá, hogy a gazdasági bizottság vasárnap letárgyalta egészen a költségvetést a fizetésemelések nélkül s átadta a jog- és pénzügyi bizottságnak, amely a fizetésemelésekkel akarja tárgyalni, tegnap azonban csak a bevételeket végezte el.

A két ülésről tudósítók a következőkben számolnak be:

A gazdasági bizottság ülése.

Népes ülést tartott vasárnap d. e. a gazdasági és intéző bizottság Király Gyula tanácsnok elnöke alatt. Az előadói tisztet a legelső és legfőbb tárgynál a költségelölirányzatnál Szabó József főszámvevő teljesítette.

A bizottság legelőször is irányelvül kimondotta, hogy a költségelölirányzatot elfogadja ugyan a tárgyalás alapjául, de eltekint az abban fölvetett fizetésemelésektől, ezekhez nem járul hozzá, miután még a belügyminiszter sem határozott ez ügyben — s a költségvetést a régi alapon veszi bíralat alá.

Ekkor Polgári Bálint egy illetékeségi kérdést vetett fel. Ő nem kapott költségvetést. (Mások meg arról panaszkodtak, hogy nekik csak szombat este kézbesítették.) Ha pedig nem kapott, azt kérdezi kompetens-e a bizottság ülésén való részvételhez?

Király Gyula megmagyarázta, hogy, csak a közgyűlési tagok kapnak a költségvetés példányából. Polgári Bálint pedig nem tagja a közgyűlésnek, hanem mint az intéző bizottság tagja régi gyakorlat szerint részt vehet ebben a bizottságban a költségvetés tárgyalásánál is. De jövőre az új szervezet nem ismeri el városi szakközegnek az intéző bizottságot, mert a törvény ilyen nem ismer. Emiatt őt le is szavazták a szervezeti szabályzat tárgyalásakor amikor a régi szokást fenntartani kívánta.

Megkezdődvén a részletes tárgyalás Öry Mihály felhozta, hogy ők sok föld bérbeadásáról nem tudnak semmit.

Szabó József szerint az az oka, hogy a közgyűlési tagok nem érdeklődnek eléggé a költségvetés iránt. 25 év alatt a közszemlére kitéteni szokott költségvetést egyetlenegy ember nézte meg a számvevői hivatalban és kért arra nézve felvilágosítást: megboldogult Magyar Gábor.

Király Gyula pedig azt felelte, hogy az árverés mindig nyilvánosan történik. Mőjja vau tehát kinek-kinek tudomást venni róla.

A sámsoni birtok rovatánál Öry Mihály az iránt interpellál, hogy miért szántotta fel a bérlő szerződés elejére a Sziki Gyakort?

Király Gyula megadta a felvilágosítást. Bérlő kérelmére, a tanács engedte meg az utolsó két évben évi 200 forint ráfizetésért és az épületek rendbehozataláért.

A sámsoni és szovati birtokok rovatát változtatás nélkül elogadták. A szántó és kaszáló földek rovatánál a kiadásokból törölték azt a 7091 frtot, a mely a hiány fedezésére vétett fel. Hasonló képen mellőzték a legelő rovatánál a fizetés emelés következtében ezen rovatra eső hatszáz forint kadási többletet.

Keszei J. az üresen lévő segédállás orvosi állomás betöltését sürgette. Király Gyula felvilágosítást adott, hogy miért nem töltötték be eddig.

Öry Mihály kifogásolja, hogy a város

— Kérem a dolog egészen világos. Arzenikum.

Mások jobban tudják.

— Cyankali.

— Lehet hogy morphiom.

Lehet, minden lehet, csak gutaütés nem lehet, azt nem engedik meg.

— Hiszen kérem az arczán is láthatni azért olyan szederjes.

Mohón kapkodják az esti lapokat: hátha azokban már lesz valami.

Nincs. Világos hogy már a lapok is megvannak vesztegetve. El akarják simítani az egész botrányt, a hamis váltókat, az öngyilkosságot.

De talán a holnap reggeliekben lesz valami?

És csakugyan akad egy mely megemlíti hogy bolmi gyanus kőszá hírek keringenek, da világosabban az sem ir.

A közönség zngolódik. Bezzeg ha valami szegény ember volna, azóta már elhurcolták volna, hogy fölboncsolják, de a nagy uraknak minden szabad. Azok sikkaszthatnak, csallhatnak, hamis váltókat csinálhatnak, azután megmérgezik magukat s nagy pompával eltemetik őket.

— A mi pénzünket lopják, momognak a polgérok, a szatoc-ok, a háziurak.

Ezrekről, százezrekről, mesés összegekről beszélnek. De persze minden el lesz simítva, semmi sem jön napfényre.

Haragosan nezik ezt a gyászpompát. Na persze, könnyű parádezni az ő zsebükből.

Egy részvevő tekintet sincs, mely a komoran ott nyugvó halott arczára esnék. Valami elzülött külsejű, kopott kabátos ember

daczosan megáll ott a knporsó előtt s gunyosan vigyorog reá!

— No ha'almas ember, aki engem elcsaptál a hivatalomból rongyos egy pár forint miatt, hát most tereád is ki-ül, hogy te sem voltál különb, mint én; csak hogy én egy pár forintocskát sikkasztottam mindössze, míg te nagyban dolgoztál.

A miniszterium irodáiba is beszivárog a hír és suttogva adja tovább egyik ember a másiknak, folyosóról folyosóra, szobáról szobára. Ujjaitak ajkakra nyomva lógatják fejüket a vén hivatalnokok. De bizonyosat senki sem tud.

Isten ments, hogy ő méltóságát gyanúsítsák, de voltaképp igazán nem tudhatni. Ez a hirtelen halál. Ez a gyanus halál, melyet nem előzött meg semmi betegség, Hum, hum, igazán nem tudhatni, mi történt.

A pletyka elhat egészen a miniszter ő ekszczellenciája füléhez s ő ekezczellenciája nagyon hidegen és nagyon tartózkodva viselte magát, midőn részvétlátogatást tett a gyászoló családnál.

A kegyelmes ur nem akarja ugyan elhinni azokat a pletykákat, de hát ki tudja? Voltak már rá példák. Hja az élet nehéz, reprezentálni kell . . . az előkelő világ, a fényűzés . . . három nagy leány, akiket a bálókba kell hordani.

Ő ekszczellenciája tapogatózik, de semmi gyanusat nem talál. Harmencz év az állam szolgálatában, harmencz becsületben eltöltött év. Ez a Tatay Ödön csak úgy lassan, fokról-fokra emelkedett. Egvébként mit bolygasson ő ekszczellenciája? A hivatalos ügyeket rendben hagyta az elhunyt, a többi nem tartozik ő ekszczellenciájára.

Még egy ut van hátra: a temetés. Arról

nem maradhat el a miniszter. Csak addig ne legyen semmi botrány. A többit aztán nem bánja. Ott jelen lesz egész tisztviselő ka ával. A koszorut már elküldte a ravatalra.

És a sok koszoru ott pompázik. A temetkezési intézet emberei elegyengetik szépen a szalagokat, hogy a sok diszes fölírás olvasható legyen, míg odakint olázkodnak a végrehajtók s csak azt várják, mikor lesz a temetés. Mert egy szegény özvegy asszonnyal a bíróság is könnyebben elbanik, mint egy élő államtitkárral, a kinél nem mernek foglialni.

A viaszgyertyák a halottas szobában éjjel-nappal égnek, de estére eltávozik a néző közönség s a halottat ott hagyják az övéinek. És akkor zokogva borul a ravatalra három gyászruhás fiatal leány s egy beteges, töpördőt asszony, a ki nem tudja, hogy mit csináljon? Mi lesz man most velők?

Huszonhárom éve, hogy férjhez ment s azóta mindig eviczkelnek az adósságok közt, mindig bajlódnak, mindig tanakéskodnak s mennél feljebb emelkednek, annál feljebb hag az adósság is. Micsoda élet volt ez? S micsoda élet lesz majd ezután?

És mialatt könyeit törülgeti, szemrehányóan tekint a ha'ot komor arczára:

— Lám, mások vagyont szereztek, nagy, háromemeletes házakat; szép falusi birtokot, részvényeket jövedelmes vállalatoknál, éltek kényelemben, jólétben, gondoskodtak családjukról. Hát te miért nem?

A halott nem felelhet. De ha fölébredne, mit felelne akkor is? Azt mondaná talán:

— A becsület nem eng'dte.

De hát te okos ember, te éleseszű ember, még azt sem tudtad, hogy becsülete csak annak van, a ki éi és ha'almas?

lovi és az ökrök az egyik állatorvost egészen elfoglalják. És mégis a gazdaközönség fizeti. Olyan adót és a legelő terhére vetnek, ami nem azt illeti. Például az ohat és álmuzug adóit.

Király Gyula elosztani igyekszik Öry Mihály aggodalmait.

A ménes rovatánál Öry Mihály kijelentette, hogy ő semmit se szavaz meg erre. Mert az inkább kárt tesz, mint hasznot hajt. A város maga tartson magának lovakat, ne a gazdák pénzéből.

Hársányi János is hasonló hangon beszélt. Ő szerinte abból az 5000 frtból, amibe a ménes öt év alatt kerül másként is tudna a gazda közönség ménekről gondoskodni.

Király Gyula szerint törvény követei az apa állatok tartását. Ha azoknak nem tetszik az eddigi mód, ám tessék indokolt és elfogadható javaslattal előállni. Most 40 mént kell tartanunk. Kérdés, hogy csak 950 frtért is darabonként kapnánk-e bérbe alkalmas 40 apaállatot?

Polgári Bálint az állami méntberlést, amire 1000 frt van fölveve, feleslegesnek tartja. Nekünk külön méneink vannak, mint a nyílt eddig küldött a méntel p.

Szabó József azért vette fel újra az 1000 frtot, mert ő arabs vérről szeretné vegyíteni a ménes anyagát. Arra is volt észrevétele, hogy el kellene törülni a ménest. A városnak akkor sokkal többbe kerülne a fogatkozás. A fogatkozás tartását pedig megköveteli Debreczen méltósága. Különben Böszörmény is lefőzne bennünket.

Öry Mihály még a törzsgyűlést is felosztani szeretné. Mert ez is a polgárság terhét neveli.

Egy fölvetett kérdésből kifolyólag Szabó József főszámvevő tanácsolta, hogy jobb lesz nem bolygatni azt a kérdést, hogy tulajdonképpen ki a Hortobágy, mert nem jó az ördögöt a falra festeni.

A többség a ménes után felvett 2187 frt bevételt és 15220 frt kiadást elfogadta.

Az erdő kezelés rovatánál Szabó József kérte a bizottságot, a polgári faterának továbbra is 9 frtban meghagyására, mivel arra nagy szükség van, többre pedig ő sem vette fel. Elfogadták azt a rovatot is, a fizetés emelése kivevétele.

Jámbor Ferencz felemlítette, hogy törvény volna arra, hogy a termelési áron kapjunk a fat.

Öry Mihály kérdezte, hogy az erdő mérések irtóztató költségei e rovatban vannak-e fölveve?

Szabó József azt felelte, hogy ezek a földi pénztárból telnek, a míg az el nem fogy.

A javadalmak rovatánál azt az örvendétes kijelentést tette a főszámvevő, hogy 20,000 frtot vett föl, ezuttal először, a regálék jövedelmének a várost illető 30 százalékából.

A katonaszállításolásonál Öry Mihály panaszkodik, hogy némely utcák egész éven keresztül nem látunk katonát, más házakhoz pedig egymástól 10-12 katonát és lovakat is bevártélynak.

A bizottság ezt jegyzőkönyvbe veszi és kéri a közgyűlést, hogy a katonaszállítás igazságosan eszközöltesse.

A költségvetést ezzel részleteiben is tárgyalták.

Abrahám László t. főügyész írásos indítványt tett, hogy a város elszórtan fekvő, apró és keveset jövedelmező némely birtokai eladassanak a vételár az ingatlan szerzési afaphoz csatolotván, kesőbb abból nagyobb birtoktest vásároltassék.

A bizottság nem véleményezi az eladást.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután népes gyűlést tartott, melyen a deficit

költségvetést vette tárgyalás alá. A gyűlésen, melyen Vértessy István elnököt, a következők voltak jelen: Szabó József, Abrahám László, Márk Endre, Koszorus Lajos, dr. Bakonyi Samu, Zádor Lajos, Nemes Kálmán, Balkányi Miklós, Stahl Géza, Komlóssy Arthur, Osváth Ferencz és Varga Károly jegyző, mint előadó.

A napirend előtt Bakonyi Samu azt indítványozta, hogy a költségvetést, — miután az egy még jogilag nem létező alapon, t. i. a fizetés emelések tekintetbe vétele mellett készült, — ne fogadják el tárgyalás alapjául, hanem újabb precizizációs végezt adták vissza a városi tanácsnak.

Márk Endre ezzel szemben ellenkező álláspontot foglalt el, a gyűlés tagjai a költségvetés tárgyalás alapjául elfogadják.

Komlóssy Arthur indítványozza, hogy a fizetés felemelés folytán előálló 16%-os pótdadó összegével a pótdadók természetével bíró adókat egy összegben vessék ki.

Ezután elkezdtek a költségek részletes tárgyalását és pedig tegnap a bevételi rovaton mentek keresztül, a szóvati birtok tételénél néhány hátralékre vonatkozó felvilágosítás érdemel csak felemlítést.

A debreczeni birtokrészek címénél Komlóssy Arthur felszólalt arra nézve, hogy a város a bérbe adott tul kicsiny parcellákat, melyek a kezelési költséggel szemben igen csekély jövedelmet hajtának, egyesítve adják el az így körülbelül 30.000 frtos bevételhez juthatna a házipénztár. Erre vonatkozik Ábrahám főügyész írásba tett indítványa is, melyet a bizottság többségében magáévá tett.

A köztvághid tételénél Márk Endre a bevételt egy pár ezer fttal fel kívánta emeltetni, a bizottság azonban Szabó József felvilágosítása után és főleg a sertésveszre hivatkozott, meghagyta.

Az elavult épüleianyagok eladásából befolyó jövedelem vételénél Komlóssy Arthur felhívta a tanács és a mérnöki hivatal figyelmét a nagyvárud-utcai telek állapotára, amely az elavult anyagok raktárául s valószínű közbontránkozásul szolgál egyszersmind az ott elhelyezett anyagok elpuztulásával kézzelfogható anyagi kárt is okoz a városnak.

Stahl Géza menegőztései után a tételt elfogadják.

A bevételek letárgyalása után Szabó József főszámvevő indítványozta, hogy a tárgyalást az új szervezet ügyének eldőlőig függeszsek fel, mert a jelen körülmények közt kénytelenek volnának a fizetésemeléseket kihagyni belőle, akkor aztan ugy fog állni a dolog, hogy a megerősítendő új szervezet követelte emelések egymaguk fogják követelni a 10 százalékos köz-égi adó kivetését s ő ezt mint szintén tisztviselő mindenestre el akarja kerülni.

Bakonyi Samu dr. hivatkozik az ülés elején tett indítványára s rámutat, hogy azt egyhangulag elvetették, most pedig a helyzet újra belekényszeríti a bizottságot s belekényszeríti majd a tanácsot és közgyűlést is az elhalasztásba. Mert hiszen nem okvetlenül szükséges az, hogy szeptemberben állapítsuk meg a költségvetést, ha az egyszer lehetetlen. Most pedig ez az eset s különben ha a kalendariumot nézzük is, novemberben még ősz van s a törvény az őszi rendes közgyűlésről szól. Ajánlja a Szabó J. indítványának elfogadását.

Abrahám László szerint ezt csak a közgyűlés tehetné meg s annak meg is kell tennie, a bizottság azonban kénytelen tárgyalni.

Komlóssy hivatkozik arra, hogy a bizottságtól a közönség nem ilyen tárgyalást vár, a milyet most végezhetsz, hanem komoly és kimerítő munkákat, amely felölelje a város egész gazdalkodását, bebizonyítsa a községi adónak jelenlegi szükségességét, annak mértékét minden tekintetben s ezt a mostani alapon tárgyalva el nem érhetjük. Belemegy az elhalasztásba.

Zádor Lajos hangsúlyozza, hogy úgy kell tekintenünk a jelenleg fellépő községi adót, mint átmeneti állapotot, amelyet helyesebb gazdal-

kodás mellett ismét kiküszöbölhetünk. — Ezt pedig csak akkor érjük el, ha olyan tisztviselőket állítunk az ügyek élére, akik tisztüknek meg tudnak felelni, jó tisztviselőt pedig csak jó fizetését nyerhetünk.

Nemes Kálmán hivatkozik arra, hogy ma már a halasztási indítványt egyszer elvetették, tehát az nem tárgyalható. Ebben aztán meg is állapodtak s a kiadások tárgyalását a ma d. u. 4 órákor tartandó ülésre halasztották.

Ujdonságok.

A gályarabok emléke.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, szept. 22.

Alig két-három napja, hogy ketten-hárman megpendítették azt az eszmét, hogy a gályarabok emlékének ünnepélyt szenteljenek emlékoszopuk leleplezésének első évfordulója alkalmából s az eszme már tegnap d. u. testet is öltött. Pont 5 órákor gyülekezni kezdett a tanuló ifjuság s a városi közönség s a Emlekkert keleti része csakhamar egészen megtelt, majd Kis Áron püspök is megjelent s az ünnepély kezdetét vette. A kalvinisták legszebb zoltárának: »Te benned biztunk eleitől fogva« a közönség által való eléneklése után Kovácsy Kálmán theológus, lapunk belmunkatárs olvasta föl »A hit hősök emléke« című poétikus hangú következő emlékbeszédét:

A nyár átoisó napjának délutánja van — s a természet sárgulva hervadó arczára s hithőseink örök emlékének aldozó lelkünkre a beborult égről a lealkonyuló nap bágyadtan sörzja ránk sugarait s mintegy megbüvöltlen állunk az emlékek e lombos, virágokkal szegett templomában.

Amott a haldokló oroszlánál a szabadságharcz debreczeni csatájában elesett hőseink emléket örökít meg a művész vésője, azokét a hősökét, kiknek kiontatott véréből a szent szabadság piros rózsája nő.

Ezek adományából emelték amaz emléknél minden év aug. 2-án kibontja lobogóit a nemes ifjuság és ott göngyölitibe is, mert érzi, tudja, hogy az örökké regelő emléke a — s z a b a d s á g n a k !

Odább a második emlék:

»Nem hamvakat jelöl;

De tetteket beszél.«

Leles házaspár tetteről beszél, kik azért, hogy a tudományok tovább és szélesebb körökben szobben virágozhassanak: kincseket adtak a főiskola kezébe, mely kincsekéből ezer és ezer érezhette már a jótétemény áldott s a tudomány lelket nemesítő melegét. Azt a másik emléket a főiskola emelte — s magasztaló oszlopa a — tudományok ! . . .

A harmadik emlék pedig itt áll, melyről ma egy éve hullott le a lepel s azóta beszélő emléke a — h i t n e k . Hát ezt ki emelte? Talán a gályarabok erre szállott lelkének sohajai kövültek meg itt? Oh, nem! buzgó magyar nő aldozatkész, lelkesülő lelke teremtette azok emléket megörökítendő, kiket a történelem gályaraboknak, — hithősöknek nevez !

Protestáns lelkészek és tanítók voltak kik álnok ürügy alatt azért, mert semmibe se vették a római pápa zsarnokoskodó hatalmát: törvény elé hurvöltattak; de fölémelt fölvel állottak meg ott is, mert a Megváltó igaz tudományának szent lángját érezték lobogni lelkükben s azt a kicsiny csoportot, mely nem adta föl gyáván hite várát: elzárták nyirkos börtönökbe s míg napjaik fájdalom tüzeben égve hanyatlottak le, addig éjszakaik fölmagasztaló érzelmek között szállottak el fekete szárnyakon, mert mindegyik látta azt a Jákob letrát, melyen Isten legszebb angyalai balzsamot hintve jártak föl s alá s látták az Istent, kibem bizó lélekkel biztak eleitől fogva s ki őket sohasem

hagyta el a legadózabb próbák kinjai között sem.

A kik pedig elkerülték a börtön éjelét gályához láncolás jutott osztályrészökhöz az Isten képe és hasonlatosságra teremtett embereket volt lelkük barmokul használni azoknak, kik az egyedül üdvözítő vallásért a napot is szerettek volna elhomályosítani s teremteni egy másodikat, mely fényét csupán csak a szentszékre szórta volna!

De az égő nap ragyogott tovább! s egyszerre csak hangzott a börtönökből a sóhajok szomorú, lelkettépő zuga s a rozsdás láncok borzalmas cörgése, hangzott Ruyter Mihály holland tengernagy lelkeig s annak valamennyi hurját rezgésbe hozta az Istenért, a hitért s a tetszhalottak homlokára szállott a fénylő napvilág és föltámadtak s támolyogva jöttek ki a Teremtő szabad ege alá s örömtől könnyben uszított szemekkel eredt meg ajkaiikon legzebb szoltárunk: *Te benned bizunk*...

És lehullott a rozsdás rablilincs is s nem átkot csörgött többé, hanem hymnust — a szabadításért!

Legyenek áldottak hithőseink s tanuljunk meg tőlük úgy megállani a sors viharában, mint ők megállottak.

Legyen áldott annak emléke, ki a szabadság lobogóját bátran, Isten nevében bontá ki értük.

Legyen áldott az, ki kálvinista Rómánk kellő közepén ilyen emléket áldozott a gályarabok emlékének, a vallásnak, a hitnek, hol ezentúl minden évben a buzgóság szárnyain emelkedünk Istenhez s áldja meg vallásunkért szenvedett hithőseinket, azok szabadítóit.

E rövid, hitkért börtönt és gályarabságot szenvedett protestáns lelkészek és tanítók számúzetését megkapóan ecsetelt beszéd után János Zoltán végzett theológus ifjú lelkesedéstől áthatva szavaltta el: *A hitvallók* című alkalmi költeményét, melynek szébnél-szebb sorai mindvégig leköve tartották a nagy közönség figyelmét, mely végre is hatalmas éljennel adózott a jeles szónoknak és poétának s a XXIII-ik szoltár elékelése után a közönség azzal a reménnyel távozott el, hogy ott minden év szept. 21-én találkozni fog, hogy kálvinista Rómánk kellő közepén, a nagy templom mellett a buzgóság szárnyain emelkedjék Istenhez protestáns martirjaiért.

*** Személyi hir.** Dr. Tóth Mihály első ker. alkapitány külföldi tanulmány-utrá elutazott s az első ker. kapitányság vezetését Jenei Miklós rendőrfogalmazó vette át.

*** Lelkes házaspár.** Fazekas Gábor és neje Kövér Katalin gyermektelen időspár nagyszabású szegénymenházat építtetett Hajdu-Böszörményben s holnap 11 órakor egészen berendezve ünnepélyesen adja át a városnak, mely lélekemelő ünnepélyen a főispán, a főispán és Veszprém megye Zoltán megyei főjegyző is jelen lesznek. Az ünnepélyes átadást társas ebéd fogja követni.

*** Hírek a színházról.** Komjáthy János színtársulatának összes tagja vasárnap érkezett meg s már tegnap csaknem az egész napot az Ézer év emléképróbjával töltötték el. Ma pedig az új színtársulat tagjai este 8 órakor az Angol királynő szálloda étterme helyiségében ismerkedési estélyt tartanak, a melyre a helybeli írói, hírlapírói gárda, a sajtóügyi barátok hivatalosak. Az ismerkedési estélyen a társulat teljes számban megjelenik. A meghívókat Komjáthy színgazgató küldötte szét.

*** Árvaügyi bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriumának árvaügyi bizottsága az ev. ref. egyház tanácsstermében 1996-ik évi szept. hó 23-ik napján d. u. 5 órakor ülést tart, melynek tárgyát főlyó ügyek képezik. Az ülésről holnapi számunkban hozunk tudósítást.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonaink, jóbarátaink és ismerőseink, kik feledhetetlen Sándor fiunk és testvérünk elhunytá alkalmából részvétüket kifejezték a fájdalom munkát végtisztességén való megjelenésük által is enyhíteni igyekeztek, fopadják ez uton is hálás köszönetünket. Debreczen, 1896 szept. 22. Nagy Sándor és családja.

*** Mai számunkban** megjelenő Biedermann E. és fia urak hirdetését a nagyérdemű közönség szives figyelmébe melágen ajánljuk.

*** A Pesti Hírlap** sohasem érdemelte meg jobban jó hírnevét, közkezdveltséget mint a folyó évben Olvasóinak legtöbbet nyujt és a lehető legjobb. Oly fényes csoportot képez rendes muukatársainak névsora, hogy azza ugyan csak egyetlen ujság sem vetélkedhetik Igy hogy a tárcza rovatot említsük melyre a Pesti Hírlap-nál oly rendkívüli gond van fordítva rendes szerződötetett tárczairói a lapnak Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Agai Adolf, (Porzó) Tóth Béla, Kenedi Géza (Quintus), Muray Károly, Gerő Ödön (Viharos), Kóbor Tamás akikhez a tárczairó külső munkatársak egész gárdája csatlakozik Vezércikkirói közé visszakerült a kedvelt publiczista Beksics Gusztáv. — Színház sport vegyes és hirrovata elismerten a leggazdagabb. Szerkesztői üzeneteivel egyedül áll az előfizetőinek nyujtott kedvezményekkel is melyek közül kiemelkedik a «Pesti Hírlap Naptára», ez a dus tartalmu, gazdagon illusztrált nagy album melyet minden előfizető díjtalanul kap karácsonyi ajándékkul. A Pesti Hírlap kiadóhivatala (Budapest V., Váci-körút 78. szám a.) mindenkinek szivesen küld mutatványszámokat ugy a Pesti Hírlapról mint a Párisi Divat» nevű pompás kiállítású heti divatlapból melyet a lap előfizetői féláron rendelhetnek meg. A Pesti Hírlap előfizetési ára az október-decemberi negyedévre 3 frt 50 kr., a Párisi Divat-stal együtt 4 frt 50 kr., aki ujonnan lép az előfizetők sorába megkapja a szeptemper végével kezdődő künő francia regény folytatását valamint decemberben a Pesti Hírlap Naptárát.

*** „Párisi divat”.** Mostanában mikor elég egy pillantást vetni az embernek a nagy szabócézég kirakataira vagy az előkelő hölgyek ruháira, hogy belássa mennyire áll az, hogy a ruhavarrás művészetté vált, most sokszorosan fontos az, hogy a hölgyeknek olyan divatlap legyen a tanácsadója mely képesítse őket arra, hogy a vidéken élők is folyton tudatában legyenek annak mi a legújabb és a legszebb, — amit a divat terén az izlés alkotott. — A Párisi Divat megfelel ezimének, mert ez az egyetlen divatlap, mely igazán lehetővé teszi a hölgyeknek azt, hogy a divatnak világtóvárosától egy nappal se maradjanak hátrább. A képek a párisi mintatöltekek után fényképfelvétel nyomán készülnek s arra segítik rá a hölgyeket, hogy a legszebb szabást és összeállítást tudják kiválasztani; a szabásmintaivek pedig azt is lehetővé teszik, hogy mindezt maguk el is készíthessék igazi párisi eleganciával, mert a szabásminták párisi szabók rajzai. A mi végre az anyagok jó forrásból való jutányos beszerzését illeti, abban a szerkesztőség van segítségére a hölgyeknek, — legyen anyag akár a ruhákhoz, akár a kézimunkához való, melynek szintén egy egész ív van szentelve. A lapnak egy külön oldalán pedig londoni mintaruhák fénykép utáni másolatai vannak. Havonként színezett divatkép melléklet is van a laphoz. Czikkei a háztartás, a divat s a társasélet minden kérdésében fölvilágosítást nyujtanak, valamint a müipari foglalkozásokat oly bőven ismerteti a lap, hogy azokat belőle bárki megtanulhatja. Regénymelléklete kizárólag új, máshol még meg nem jelent illusztrált regényeket hoz; a borítékon pedig a szerkesztői üzenetekben ad választ a lap az olvasók minden tárgyú kérdésére. Ezt s a fizetési ára: egy évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. A Pesti Hírlap-nl napilappal együtt egy svre 18 frt, félévre 9 frt, negyedévre 4 frt 50 kr.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk —

Budapest, szept. 22.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Kormány részéről jelen vannak: Bánfi br, Lukács, Dániel.

Az elnöki bejelentések után mindjárt az interpellációk következtek, melyeknek során Dániel Ernő keresk. miniszter felelt Urányi Imre, Thaly Kájmán és Hévizy János hozzá intézett interpellációira. A Haz valamennyi választ tudomásul vette.

Ülés vége 12 órakor.

Az országgyűlés feloszlata és költségvetés.

Budapest, szept. 22. A Debr. ered. táv.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi ülésén foglalkozott a költségvetési előirányzat ügyében a Haz elő terjesztendő jelentéssel. A jelentés kapcsán Pázmándy Dénes kijelentette, hogy a bizottság felesleges munkát végez, a kormány a Haz feloszlataival foglalkozik. — Kérdi tehát, szándéka-e a kormánynak a budgetet még a jelen országgyűléssel tárgyaltatni? Lukács László pénzügyminiszter felelt a kérdésre diplomátikusán felelt. Sajnálja, hogy a miniszterelnök, aki az általános politika vezetésére hivatva van, akadályozva van a megjelenésben; így ő csak annyit mondhat, hogy amíg a hivatott faktorok olyan lépéseket nem tesznek, mely esetleg megakadályozhatná a budgetnek a jelen országgyűlésen való tárgyalását; addig a pénzügyi bizottságnak épen ugy kötelessége tárgyalni minden tárgyat, így a budgetet is, mint máskor, különben is ha esetleg más országgyűlés volna is hivatva a budget megállapítására: a bizottság nem végez felesleges munkát, mert az új országgyűlésen is a jelen munkát fogja a működés alapját képezni.

A béke kongresszus.

Budapest, szept. 22. A Debr. ered. táv.

A békekongresszus tegnapi délutáni ülésén elhatározták, hogy szükség van nemzetközi nyelvre s ilyenül a latin nyelvet ajánlják. A párbajra nézve kimondták, hogy annak megállítására a tagok minden eszközzel törekedjenek. A mai ülésben elfogadták a D u c o m u n e főtárgyaknak a népekhez intézendő szózata táboru ellen.

A konstantinápolyi zavargások.

Budapest, szept. 22. A Debr. ered. táv.

A theoból jelentik: Itteni irányadó körök a konstantinápolyi helyzetet veszedelmesnek mondják mert a szofták és utemák a szultánt, ki vallásukra veszedelmet detronizálni akarják.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, esütőrkön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjteszékényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kezeseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedpen és pönteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenétnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Muzéum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönöry-egyesület „Otthona” a keresk akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtti:	
Hétfőn)	11—12 óráig.
Csütörtökön)	
Kedden)	
Szerdán)	9—11 óráig.
Pénteken)	
Szombaton)	
Délutáni:	
Minden hétköznap)	2—5 óráig.
Vasárnap délelőtti)	
	9—12 óráig

Országos ügyvédgyűlés.

— Második nap. —

Az országos ügyvédgyűlés szombaton folytatta és be is fejezte tanácskozásait. A érdeklődés ma épen olyan élénk volt, mint a pénteki első napon, ezuttal is teljesen megtelt a Szemere-utcai új ügyvédi palota fényes díszterme. Pontban tíz órakor nyitotta meg a kongresszust Győry Elek, a budapesti ügyvédi kamarának elnöke, a ki mellett az elnöki pódiumon még Hlatky Endre, a nagyváradai kamara elnöke és Rózsa Izsó, a szegedi kamara elnöke foglalt helyet, mint alelnökök. A jegyző tiszt teljesítésére az elnök Gyöngyössi József dr., Bene Ödön dr. és Wéggmann Ferencz dr. ügyvédeket kérvén fel, megindította a tanácskozást. A napirend mai első pontjának referensként Hlatky Endre, nagyváradai kamarai elnök lépett az előadók emelvényére és nagy figyelemmel hallgatott tartalmass beszédében annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy a bírói kart állandóan és rendszeresen az ügyvédek sorából egészítsék ki. Hozzátette még ehhez, hogy mikor az ügyvéd bíróvá lesz, az amott gyakorlatban töltött idejét be kell számítani a szolgálata idejébe. Ohajtásának teljesítése főképp az igazságszolgáltatásnak érdeke, mert bizonyos, hogy az ügyvéd, ki minduntalan érintkezik a felekkel, jobban ismeri az életet, mint az a bíró, ki folyvást a hivatalában ül. Indítványa a következő:

Mondja ki az országos ügyvédgyűlés, hogy:

1. Az igazságszolgáltatás érdekében szükségesnek tartja, miszerint a bírói kar, annak minden fokán, az ügyvédi karból állandóan és rendszeresen kiegészítessék s hogy az arány, a mely szerint, a kiegészítésnek történni kell, törvény által legalább 10 százalékban állapítsák meg, mondja ki továbbá az ügyvédgyűlés, hogy:

2. az ügyvédeknek bíróvá való kinevezése esetében az ügyvédeknek az ügyvédi gyakorlatban töltött időből a nyugdíjnak alapul veendő szolgálatai időbe a 10 éven alól eltöltött idő egészen, azonfelül eltöltött idő egészen, azonfelül eltöltött idő pedig 10 évnek számítva betudassék.

Márk Endre dr. (Debreczen) felszólalása után megvitették a szavazás és Hlatky indítványát elfogadták, Nagy dr. ama módosításával, hogy a 10 százalék megszorítás elmarad és ugyancsak Nagynak azzal a módosításával, hogy az ügyvédségben töltött egész idő figyelembe jöjjön a nyugdíjazásnál.

Sziklai Ottó, a pozsonyi ügyvédi kamara ügyésze azt kívánja, hogy bírói, ügyészi és ügyvédi kar a kir. táblai területen évről-évről ünnepességet tartson.

A gyűlés négy felszólaló után elfogadta Földes Árpád dr.-nak, a kérdésnek a napirendről való levételét célzó indítványát.

Nagyobb vita támadt a következő pontnál. Pleininger Ferencz, a pécsi ügyvédi kamara titkára, — az allangó választmány megbízásából indítványt tett arra, hogy a bírák; ügyészek és ügyvédek a nyilvános tárgyalásokon lehetőleg egyforma magyar nemzeti öltönyt viseljenek. Az embe-rekben meglevő gyöngyösgénel fogva, mondja az előadó, a bíraskodás tekintetét már külsőségekkel is emelni kell. — Ezt az igazságot Európának legtöbb államában felismerték már, s mindeufelé használtság a bírói tóga és az ügyvédi talar. Ezeket nálunk alkalmatlannak hiszi s ha a kongresszus most nem is határozná el a magyar ruha használatát, amit leginkább tart megfelelőnek, annyit mindenesetre ki kell mondani, hogy valamelyes hivatalos öltönyt kívánatos,

Pártos Béla (Budapest) Bródy Lajos Csongrády Lajos (M.-Vásárhegy) és Polza Béla (Szolnok) felszólalása után 96 szóval 40 ellen kimondták, hogy nyilvános tárgyalások alkalmával a társas bírák előtt a bírák, ügyészek és ügyvédek az igazságszolgáltatás méltóságának megfelelő, lehetőleg egyforma nemzeti öltönyt jelenjenek meg.

A gyors és olcsó községi bíráskodás előadja Holó Lajos, dr. országgyűlési képviselő volt Nagy Dezső dr. beszéde után hosszabb vita indult meg a napirend tárgyaiban. A kongresszus tagjai közül többen vettek részt a vitában, majd szavazás alá bocsájtották dr. Nagy Dezső és dr. Robiesek indítványát s a többség az ügyvédi nyugdíj és segélyügyben Nagy Dezső javaslatát fogadta el, mely szerint törvényhozási intézkedést fognak kérni a nyugdíj ügyében s a gyűlés elhatározta, hogy e tekintetben a kormányhoz feliratot fog intézni.

Következett a napirend utolsó tárgya: A 20 tagú állandó választmányba tíz fővárosi és tíz vidéki tag megválasztása. Budapesti tagok lettek: Győry Elek, Hódossy Imre, Liedemann Károly dr., Burián Béla dr., Nagy Dezső dr., Novák Sándor dr., Kelemen Gyula dr., Robitssek József dr., Somogyi Miksa dr., Szolner Lajos dr.; vidéki tagok figyelemmel a kamarákra: Rózsa Izsó dr. Hlatky Endre, Molcz Dani, Nagy Elek, Paukovicz Andor, Sztheló János, Szuló György Stassik Ferencz, Vértessy József, Znkariás János dr.

Ezzel befejeztetvén a tanácskozás, Győry Elek elnök köszönetet mond kiváló buzgalomukért az előadóknak, alelnök-társainak és a jegyzőknek, majd kéri a vidéki kartársait, tekintsek meg az ügyvédi kiállítást, melyet megbízásukból a budapesti kamara rendezett legjobb igyekezete szerint. Köszönetet mond végre azért, hogy öt ültették a kongresszus díszes elnöki helyére, a hová azt hiszi leginkább csak azért jutott, mert véletlenül ő a vendéglátó kamarának elnöke (Éljen Győry kiállítások).

Még arra kéri vidéki kartársait, hogy legyenek jelen a budapesti kamara holnapi örömmünnepe, a mikor díszes új palotáját felavatja.

Hlatky Endre szólal fel még, kijelenti, hogy a kongresszus nem érhet véget a nélkül, hogy Győry Eleknek ne csak a multban szerzett kiváló érdemeiért, de a most lefolyt tanácskozások kiünő vezetéseért is köszönetet ne szavazzanak. (Hosszas éljenzés és taps)

Győry Elek meghatóttan mond köszönetet a lelkes óvációért és szavakkal végzi: — Éljen a haza, éljen a király!

Nemzetközi békekongresszus.

— Harmadik nap.

Az Ujvárosház nagyterme szombaton délelőtti ismét rendkívül élénk volt. A kongresszus férfi és nő tagjai megint nagyszámban jöttek össze. s a terem visszhangzott a különböző idegen nyelvekkel. A napirend különböző érdekes kérdéseket ölelt fel, mint pl. a központi iroda feladata sürgős esetekben, egy nemzetközi bizottság alakítása Afrikában, európai vámegegyezés stb.

A tanácskozás 9 óra után kezdődött. Az elnökség így alakult meg: Türr tábornokkal az élén Hon (Belgium), Bijer (Cinia) és Passy (Franciaország).

Mután Türr tábornok a gyűlést megnyitotta, Suttner báróné a beérkezett leveleket, s azok érdekesebb részeit olvotta fel. Ofner dr., a békeegyesület elnökségi tagja üdvözlét küldi a kongresszusnak. Üdvözlőket küldtek még: Roségger a jeles német költő, Coronini gróf, Glücksmann dr. a német írók és művészek egyesületének elnöke, Hardegger, Csyzek Antal, Nevesely Károly, Scherzer Károly dr. osztrák-magyar főkonzul Genuában, Egidy főhadnagy, a vörös kereszt alapítója stb. Berzeviczy Albert, a képviselőház alelnöke Türr tábornokhoz táviratot intézett hétértékesről, szin ugy kimentette magát Teleky Géza gróf is, a kit sürgős teendői haza szólítottak.

A leveleket jegyzőkönyvbe veszik.

Ezután Suttner báróné, tekintettel arra, hogy a mai napirenden a nőknek a békekongresszusban való részvételének kérdése is szerepel, indítványozza, intézzenek a most Berlinben gyűlésező nemzetközi nőkongresszushoz üdvözlő táviratot. Az indítványt lelkesen fogadták. Erre megkezdődtek a tanácskozások.

Ducommun főtitkár előterjesztést tesz arra nézve, hogy mi a teendő a béke érdekében a központi iroda részéről sürgős esetében. A berni nemzetközi iroda azt kívánja, hogy egyszer s mindenkorra teljes felhatalmazást nyerne az intézkedésre, a mire eddig csak esetről-esetre kapott megbízást a békeegyletektől. Erre nézve nézeteltérések merültek fel és az iroda kerülni kívánva a vitát, a kérdés elnapolását indítványozza. Az iroda esetről-esetre kéri fogja a felhatalmazást az egyletektől s azok nevében fog felszólalni, a melyek a beleegyezést nem tagadták meg az illető esetre vonatkozólag és a kívánt értelembe.

Lecaze Felix Dr. Kolb és Clark, Türr elnök, Snobe, Zichy Jenő gróf, Suttner báróné és az elnök lelkes záró szavai után a kongresszus 3—4 szavazat híján, csaknem egyhangulag fogadta el a bizottsági indítványt, mely így hangzik:

A kongresszus a nemzetközi békebizottságot felhatalmazza, hogy a két kongresszus közötti időben, oly sürgős esetekben, a mikor már nem kérheti be előzetesen a békeegyletek nézetét, — lépéseket tegyen a kormányknál és felhívást intézzen a közvéleményhez, ha ez szükségesnek látja, a kitörőben levő háboruk elhárítása céljából, fölve, hogy a kongresszusok előző határozatait értelmében fog eljárni.

Az elnök azután bemutatja Pierantoni szenátort, mint egy hasonló irányú szövetség elnökét, a ki melegen üdvözlöi a kongresszust.

Elnök megbizzza a szenátort, hogy adja át a kongresszus üdvözlőjét a nemzetközi jog derék munkásainak.

Pierantoni szenátor beszéde után Lafontaine előadó mutatta be terjedelmes munkalában a nemzetközi jog kodifikációjára vonatkozó bizottsági javaslatot.

A nemzetek tiltakozhatnak, ha egyikük erkölcs vagy jogellenes cselekedetet követ el; megszakíthatják vele a szabályszerű összeköttetést.

Ha egy nemzet kárt okoz a másiknak természeti segélyforrásai elfecsérlése által, ha honosai egy részének lemeszárását megengedi, akkor a többi nemzetek gondnoki tanácsot rendelhetnek ki melléje, a melynek hatáskörét, immunitását nemzetközi szerződés fogja szabályozni.

Ha egy művelt nemzet egyénei gyarmatot alapítanak, a gyarmat lakosságának joga van követelni az önkormányzati jogot és magát függetlennek nyilvánítani.

A barbár fajok területén alakult gyarmatok a nemzetek beleegyezésével alakultaknak tekintetnek. A többi nemzetek az ily gyarmatok kormányzati rendszere megjegyzéseket tehetnek és közmegegyezéssel értekezésképpen rendszabályokat hozhatnak,

Az előadást megtapsolták. Türr elnök megjegyzi, hogy az itt fölvetett kérdések igen kényesek és a nemzetközi jog művelésére alakult egyesület 29 év alatt sem volt képes azokat szabatosan formulálni, de a javaslat olyan, mely mégis közelebb hoz bennünket a célhoz. (Éljenzés.)

A kongresszus a javaslatot elfogadta. Azután Borssat Xenier, a pári-i főtörvényszéki elnök az afrikai kérdésekről referálva előterjeszti a bizottsági javaslatot.

Rövid vita után a kongresszus a javaslatokat elfogadta.

Az európai vámuinói illetőleg a bizottság nem bocsátkozott a szabad kereskedelem és a védvám kérdésének megvitatásába, hanem csak azt az óhaját fejezte ki, hogy a nemzetek egymás közötti közlekedésének eszközeit (posta, távirat, vasut, telefon stb.) szaporítsák.

Ezt az óhaját a kongresszus magáévá tette s ezzel a mai ülés tárgyait letárgyalta.

Délután a kongresszus tagjai nagyobb csoportba jelentek meg az Otthon írók és hírlapírók körében, a hol Rákosi Jenő elnök fogadta őket.

Este a nemzeti színházban a »Komédiások« előadását nézték meg.

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debreczen« számára írta: **D. Nagy Sándor.**

(Folytatás.)

Ugyanis Szent János apostol ünnepe, decz. 27-én vette Zay F. Verancsics felhívását, hogy haladéktalanul szállíttassa H.-t Egerbe s néhány szolgálójával kocsi is küldött érte Kassára. Zay még aznap teljesítendő a püspök felhívását, nyomban intézkedett, hogy az elszállítás egész észrevétel nélkül történhessen meg. E célból kapuzárás idején a kapunál őrt álló magyar katonákat magához rendelte Zay s német karabélyosokkal teljesítette. Mikor azonban a szokatlanul dobszó nélkül elvonuló őrséget meglátta a nép, mely ekkor — ünneplévé — a szokottnál nagyobb számban járka az utcákat, egyszerre elterjedt a hír, hogy H. G.-t Egerbe akarják vinni. Erre a magyar katonák azon házhoz vonultak, melyben H.-t őrizték, s csatlakoztak hozzájuk az uton minden rendű rangú s állapotú emberek, részint fegyvert ragadva, részint a nélkül. Mikor pedig a kocsi, melyben H.-t elakarták venni, a ház elé megérkezett, nagy zürzavar keletkezett, a kocsi letaszították a kocsiról, a lovak elrohantak, a szolgálókat bántalmazta a nép s a kapitány ellen fenyegető kiáltások hallatszottak. E nagy zürzavart felhasználva, H. G. néhány lelkes hive segítségével elhagyja börtönét, a nép oltalma és fedezete alatt Debreczen felé menekült.

Ekként H. megmenekült ellensége, Verancsics kezéből, de most már annál több turániak, nyomozások voltak kitéve a szegény kassaiak. Kivált a tanácsnak volt nehéz helyzete, hogy magáról a rezsesség gyanúját a király előtt elhárítsa, hogy így valamiképpen a várost ne érje a büntetés H. elmeneküléseért. Hosszas vizsgálat, kérelmezés után — Ferdinánd akaratára ki folyton azt dörögte a kérelmezők fülébe, hogy gonosz az ügy, gonoszul cselekedtek, végre is királyi biztosok küldeték az ügy megvizsgálására s a kiszabadítás részeseinek megbüntetésére véget. De arról, hogy akár egyesek, akár pedig a város H. G. elmeneküléseért bünhődött volna, nincs semmiféle tudomásunk s még csak halvány nyomuk sem mutatnak erre. Az azonban, hogy sok zaklatást kelle kiállniok, míg az ügy végre is a polgárok szívósságán megfenelelt, teljesen bizonyos.

Ezen zaklatások azonban H. G.-t már éppenséggel nem érintették, mert ő Debreczenben biztos menhelyet talált. Hogy mikor jött Debreczenbe s meddig volt itten körülbelül, most már meglehetősen tudjuk. Az egészen bizonyos, hogy 1561-ben már Debreczenben volt. Bizonyítja ezt a Kassáról való menekülésének ösmert története. Ezenkívül Mélius Péter debreczeni papnak 1561-ben megjelent következő című műve: »A Christus közbe iarasarol való predicaciok, melyeket Melius Peter, a Döbrötznöi Lelki Pasztor irt — Döbrötznöben nyomattak MDLXI«, melyet Debreczenben H. G. nyomattott. Ez ugyan csak következtetés, de olyan, melynél az okmány bizonyossága sem szilárdabb, mert Mélius Péternek egy másik, 1561-ben megjelent munkájáról maga H. G. állítja, hogy azt ő nyomattatta Debreczenben s ezen munkával pedig ama fent nevezettnek kiállítását teljesen összevág.

Méliusz Péternek ezen épen most említett 1562-ben kiadott műve az Aran Tamás ananús tévelygése ellen íratott. Ennek ajánló levelét Enyingi Török János és Török Ferencz hunyadmegyei örökös főispánokhoz s a debreczeni ker. atyafiakhoz H. G. írta. Ezen ajánló levél kettős fontossággal bír, mert először ha-

lározottan mutatja, hogy 1562. e'jén H. G. még Debreczenben volt, másfelől pedig biztosan eligazít arra nézve, hogy minő állásban élt H. G. Debreczenben s a sokat vitatott debreczeni lelkipásztorság kérdésében a legfontosabb bizonyíték.

H. G. ajánló levelében először is magasztalja Debreczent, mely »Istentől bizonynyal megáldott várat és a mennyei tudományban mind az egész Magyarországnak és Erdélységnek több sok helyeknek is világosító lámpása«, felemlíti aztán, hogy Debreczenben mily sokan hajoltak az ananús tévelygésekre, de a hives buzgó vallásossága, az istentiszteletben tanúsított szorgalmatossága s a lelkipásztorok erős és igaz tudománya ismét megtérítette őket az Istenhez. Miután pedig lelkes szavakban inti a debreczenieket, hogy a jövő kísértésektől óvakodjanak, a tévelygéseknek az igaz tudománnyal aljanak ellen, így végzi ajánló levelét: »Ezeket a mostani tévelygéseket rendszerint minden tévelygésivel, im én kinyomattam és a mint a ti lelkipásztoritoktól erdemlitek, a ti nevetek alatt adtam ki: h o g y e n n e k m u n k a t e t e l e b e n a z é n s z o l g á l a t o m a t i s a j á n l h a t n a m a t i E c c l e s i á t o k n a k. Vegyétek jó neven azért és eljetez ezzel az Urnak tiszteletére, Debreczenbe írta 1562-ik esztendőben, Februáriusnak 14 ik napján Huszár Gál, a kassai lelkipásztor. Exul.«

(Folyt. köv.)

Külömfélék.

* **Az óra egy évi munkája.** Egy türelmes német, a kinek más dolga nem akadt, reászánta magát és kiszámította, hogy mennyi mozgást végez egy óra egy év alatt. E szerint egy közönséges óra évenként átlag 151 millió 680 ezer mozdulatot tesz s a kerek ez idő alatt 6 ezer kilométer hosszú utnak megfelelő mozgást végeznek.

* **Játékdüh Ostendében.** A »Daily Chronicle«-ben egy beavatott a következőket közli az ostendei játékdürről. Monte-Carloban a roulette a legnagyobb tét 9 napoleon egy száma. Az ostendei gyógyteremben 300 frankig lehet menni s kiszámították, hogy egyszerre 300.000 frankot lehet nyerni. A treute et-quarantaban a legnagyobb tét 12.000 frank a croupierk azonban megengednek még egy 6000 frankos pó tételt is. Monte-Carloban csak arannyal lehet játszani, Ostendében pedig 6000 frank erejéig játékegyekkel, s néhány jól ismert személyiség korlátlan hitelt élvez, látam egyszer, hogy négy játékos mindig a 12.000 frankos maximumot rakja meg órakon keresztül a nélkül, hogy ezzel valami nagy föltűnést csináltak volna, míg Monte-Carloban mindig kikiáltják annak a nevet, a ki a legnagyobb tétet kockáztatja meg. Épen a gyöngébb nem vesz dühösen részt a játékból. Az elsőség kétes dicőség az angol asszonyokat illeti, nyomban utánna következnek a németek. Az ostendei játéktér a belga király személyes védelme alatt áll, e ki egyszer szigoruan éreztette neheztelését azért, hogy egy tulbuzgó rendőr hivatalnok játékgendőyök megvonásával a játékdühöt korlátozni akarta.

* **A koreai király házasságai.** Egy-egy koreai miniszterválság különös következményekkel jár a koreai uralkodóra. Ha lehet a hinni a japán újságoknak, a koreai királynak mindannyiszor más feleséget kell vennie, valahányszor más miniszteriumra bizza a kormányást. Még jó hogy az egyszerre eltaszított feleséget egy más válság alkalmával vissza veheti. Így 1782-ben Tai-Wo-Kun, a koreai haladó párt feje — mert van haladó párt Koreában is — jutott a kormányra, és a mint a kinevezés megtörtént a király és a királyné ünnepélyesen elváltak. Néhány év múlva azonban Tai-Wo-Kun kegyvesztett lett és az uralkodó elbocsátotta. Menten utánna küldte az új feleséget is és visszavette azt, a ki hitves társa volt Tai-Wo-Kun minisztersége előtt, Ámde a királyok kegye szerfölött válto-

zó és Tai-Wo-Kun újra ki tudta uyni a király tetszését, úgy, hogy ismét kinevezte kormányzónak. Miként az első ízben, úgy most is elvált régi feleségétől, hogy megint új hitvest vegyen. Hogy a koreai király hányszor fog még elválni és újra megesküdni, az kérdés de annyi bizonyos, hogy a házasságok e láncolata oly anyag a bohózatírók számára, a minél különbet kívánniok sem lehet.

* **Európa méztermelése.** A méh ugyan ösödök óta a szorgalom jelképe, de azért mégis meglephet bennünket hogy ezek a szerény kis állatkák mennyi mézet és viaszt tudnak egy év alatt összehordani. Egy nemzetközi szabadalmi iroda kimutatása szerint az európai méhek évenként átlag 15.000 tonna viaszt és 80.000 tonna mézet produkálnak, vagyiskörülbelül ötven millió forint értékű mézet és viaszt hordanak össze. A méztermelés országok szerint így oszlik meg: Német ország tarmel 1910.000 méhkasban 20.000 tonnát, Spanyolország 1.690.000 méhkasban 19.000 tonnát, az osztrák-magyar monarchia 1.550.000 méhkasban 18.000 tonnát, Franciaország 950.000 méhkasban 10.000 tonnát, Hollandia 240.000 méhkasban 2.000 tonnát, Görögország 30.000 méhkasban e-ak 1300 tonnát, Oroszország 110.000 méhkasban 900 tonnát, és ugyanannyit Dánia 90.000 méhkasban.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatösdé.

szept. 21.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	—	76	—
»	77	6.90	7.05	7.10—7.20
»	79	7.10	7.20	7.05—7.15
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.05	7.10	7.10—7.15
»	79	7.20	7.25	7.05—7.10
Pestvidéki ó	75	—	76	—
»	77	7.00	7.10	7.05—7.10
»	79	7.15	7.20	7.20—7.25
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
»	77	7.00	7.10	7.05—7.10
»	79	7.05—7.20	80	7.20—7.25
Bácskai ó	75	—	76	—
»	77	7.05—7.10	78	7.15—7.20
»	79	7.20—7.25	80	7.30—7.40
Észak magy	75	—	76	—
»	77	—	78	—
»	79	—	80	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.10	6.15
» másodrendű	uj	—	6.95	6.10
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.10	4.40
» égetni való	»	62—64	5.20	5.50
» sertőzdei	»	64—66	6.50	7.70
Zab	uj	39—41	3.40	5.85
Tengeri bánsági	uj	—	3.80	3.95
» más nemű	»	—	3.70	3.75
Repcze bánsági	»	—	10.10	10.75

Kőbányai sertés-piacz.

szept. 21.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként — 400 klg-ron felüli sulyban) — krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli sulyban) 53½-54 krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg. — sulyban 54—55 krig. 5. Fiala könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 53½-54 kr. Közép pkint 220—180 klg. fel-sulyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjed-ulyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 k felüli sulyban 51—52 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő sulyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 50—54 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 18. napján volt készletben 3377 drb. 1896. szept. hó 19-ik napján felhajtott 2321 drb. 1896 szept. 20-ik napján elszállított 544 db. 1896. évi szeptember hó 21-ik napjára maradt készletben 5125 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

!! Női kézimunkák !!

előrajzolva, kezdve és készen
minden hozzávalókkal
a **legolcsóbban** kaphatók

BOROS TESTVÉREK

női divat-áruházában
Debreczen, Kossuth-utca 3. sz.

Dr. Kentzler József

gyermekorvos,

orr-, torok- és belgyógyász.

Rendel: délelőtt 8—9-ig
délután 3—4 ig.

**Lakása: nagyhatvan-
utca 1578. sz.**

Kossorús-féle házban.

1100 hold legelő

legjobb minőségű vizmentes,
Hajdumegyében, — Debreczen
közelében, előnyös feltételek
mellett esetleg több évre is
bérbe adó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

RAKTÁR
Debreczen
Temesvár
Fiume
Vukovár

FÉNYES MÓR

vezetése alatt

KASSOWITZ FÜLÖP

bécsi férfi, fiu és gyermek ruha

raktárában

Debreczen, Főpiacz, a Hungáriával szemben

megérkeztek az **őszi** és **téli** évadra
férfi, fiu és gyermek ruhák nagyválasztékban

és rendkívül olcsó árban

kaphatók.

RAKTÁR ;
Zára
Eszék
Nagyvárad
Arad

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.

A legfinomabb, valódi
gyapjuszövetek

zsolnai, brassói, brünni, és francia
gyártmányok

NAGY-KÁROLYI üzletünk
feloszlata miatt

kicsinyben és rendkívüli olcsó árakon
kaphatók Debreczenben

BIEDERMANN E. és FIA

posztó-áruházában.

Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték $\frac{3}{4}$ részéig 20—51 év közti időre kész-
pénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzügyintézet nem mondhat
fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás legrovi-
debb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi ki-
vonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI, Váci-körút 39.

Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedüli,
mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól okmányrezülog
ajánlva van.

Képvisező kerestetik!

Képvisező kerestetik!